

ZAPISNIK

Sa treće sjednice Radne grupe za izradu etičkog kodeksa poslanika održane 17. oktobra 2014. godine

Sjednica je počela u 9 sati i 40 minuta.

Predsjedavao je Suljo Mustafić, potpredsjednik Skupštine.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Radne grupe: Branka Tanasijević, Ljiljana Đurašković, Draginja Vuksanović, Snežana Jonica i Andrija Popović.

Rad treće sjednice pratili su predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

- usvajanje zapisnika sa druge sjednice -

1. Razmatranje Nacrta etičkog kodeksa poslanika;
2. Razno

U uvodnim riječima, Suljo Mustafić predsjednik Radne grupe, predložio je da se prije nego se predje na rad, izjasne o zapisniku sa druge sjednice. Pošto nije bilo primjedbi, zapisnik je usvojen. Pozdravio je sve prisutne članove i napomenuo da su svi članovi Radne grupe dobili na mail-u prečišćen tekst Nacrta etičkog kodeksa shodno dogovoru na prošloj sjednici. Naglasio je, da se na na proteklim sjednicama započelo razmatranje Nacrta etičkog kodeksa poslanika član po član i da su se razmotrile odredbe od 1 - 9 opšte odredbe i Etički principi i pravila. Takođe je predložio da se nastavi sa razmatranjem odredbi od 10 - 17, koje se odnose na Pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije i odredbe koje se odnose na Odnose sa javnošću.

Nakon toga predsjedavajući je pročitao ponuđenu verziju člana 10 " poslanik je dužan da poštuje pravila ponašanja, naročito da redovno prisustvuje sjednici Skupštine, radnog tijela ili komisije, osim u opravdanim situacijama, da ne napušta sjednicu za vrijeme obraćanja predsjedavajućeg, ili gosta osim u opravdanim situacijama, da poštuje pravila ponašanja iz Kodeksa kada na drugim događajima učestvuje kao predstavnik Skupštine, da se u svim situacijama prilikom vršenja poslaničke funkcije, sa poštovanjem i na jednak način odnosi prema svima; da se ponaša na način dostojan poslanika, vodi računa o načelima profesionalne etike i opšte kulture, dajući na taj način pozitivan primjer javnosti; da održava dobre i kolegijalne odnose sa zaposlenima u Službi Skupštine i licima angažovanim u poslaničkom klubu; i da poštuje pravila

poslovnog odjevanja i bude prikladno odjeven u svim prilikama i upitao kolege da li imaju primjedbi na član 10.

U svom obraćanju poslanica Draginja Vuksanović postavila je pitanje, koja sankcija je predviđena za odredbe koje se odnose na dužnost poslanika da poštuje pravila ponašanja, naročito da prisustvuje sjednicama skupštine, radnog tijela itd, a da nema opravdanih razloga.

Poslanica Snežana Jonica je u svojoj riječi naglasila, da je SNP krajem jula „bojkotovao“ rad Parlamenta, zbog dešavanja u lokalnom Parlamentu u Herceg Novom i Kolašinu, na taj način koristio je bojkot kao legitimno i krajnje demokratsko sredstvo političke borbe. Poslanica Jonica smatra da se u krajnjem bojkot pokazao opravdanim, jer su oba problema nakon toga riješena.

Poslanica Draginja Vuksanović prokomentarisala je da postoje političke partije koje takvo pravo zloupotrebljavaju. Naglasila je da pritom ne govori o SNP-u, niti o drugoj partiji, već da govori uopšteno, pošto smatra da ne može da se zloupotrebljava ta norma i da se više može postići kritikom u parlamentu, nego izlaskom iz parlamenta.

Predsjedavajući Suljo Mustafić naglasio je da očekuje da će Radna grupa biti posvećena konsenzusu o svim pitanjima, dodajući da po njegovom mišljenju bojkot parlamenta nije dobar metod, ali da je svakako legitiman. Treba naći preciznu i jasnu formulaciju koje će se u Etičkom kodeksu predvidjeti.

Poslanica Ljiljana Đurašković je u svojoj riječi navela, da je bojkot legitiman način borbe jedne političke partije, u ostvarivanju svojih političkih prava i ciljeva ali da smatra da to u etičkom kodeksu ne treba navoditi.

Poslanica Branka Tanasijević je u svom obraćanju saopštila da smatra da sadržinu člana 10 čine uporedna iskustva zemalja EU i Evropskog parlamenta i da ne treba praviti velika odstupanja od toga. Mišljenja je da se mora postići konsenzus i zajedničko rješenje za sva pitanja i da je potrebno predložiti tekst koji će Skupština prihvatiti. Dodala je da pravila treba da budu uniformna, i da važe za sve jednako.

Poslanica Snežana Jonica mišljenja je da dolaženje na sjednicu nije odraz ponašanja poslanika, to je obaveza koja je propisana Poslovníkom Skupštine Crne Gore. Naglasila je da je potrebno preciznije definisati i norme ponašanja poslanika van sjednice, npr. u ophođenju sa građanima, kao i sa predstavnicima stranih država. Tema je ponašanje poslanika u širem okviru, te smatra da što preciznije treba propisati norme. Naglasila je takođe, da će pokušati da pošalje sugestije koje se tiču tog člana.

Poslanica Draginja Vuksanović je navela da obaveze iz radnog odnosa, svaki građanin mora da ispunjava. Kada je u pitanju „legitimno“ pravo, poslanica je istakla da sa tačke pravnog gledišta, to povlači odnos između dva termina: legalno i legitimno. Može se desiti da je nešto legitimno (opravdano), a da nije legalno. To su dva termina koja se ne smiju miješati. Ponašanje naroda daje nam osnova za donošenje legitimne odluke. Ako se neko profesionalno bavi poslom poslanika u Skupštini, koji je predstavnik građana, i smatra da je obaveza poslanika da se posveti radu u Parlamentu.

Predsjedavajući Suljo Mustafić je prokomentarisao da smatra da je bojkot parlamenta i legalan i legitiman vid političke borbe. Da li je to politički korisno za one koji sprovode takav vid političke borbe odlučiće birači koji su ih delegirali na mjesta poslanika.

Poslanik Andrija Popović u svom obraćanju je naglasio da je predloženi član 10 sasvim korektno urađen, njegovo mišljenje je da bi trebalo da ostane kako stoji u samom nacrtu. Takođe je naglasio da je bojkot parlamenta legitimno oružje političke borbe koje se svuda u Evropi i svijetu koristi. Osvrnuo se na petu alineju člana 10 naglasivši da postoji par problematičnih poslanika, koji će postojati u svakom sazivu, i da će se morati propisati adekvatne sankcije za takvo ponašanje.

Predsjedavajući Suljo Mustafić prokomentarisao je da se iskreno nada da će etički kodeks koji bude usvojen važiti pored ovog saziva i za naredne sazive.

Poslanica Branka Tanasijević je saopštila da što se tiče člana 10, može da ostane kako je predložen ili da se prve dvije alineje izbrišu, a da ostale ostanu u ponuđenoj verziji. Činjenica je da poslednju alineju imamo regulisanu u Pravilniku o odijevanju, koji je aneks Poslovnika, ili nekim drugim aktom. Prve dvije alineje su sporne, ali potrebno je konsenzusom donijeti najkvalitetniji predlog. Takođe je naglasila da je potrebno da se prva alineja briše, jer je sadržana u drugim odredbama, tj Poslovniku Skupštine.

Poslanica Ljiljana Đurašković saglasila se sa predlogom da se prva alineja člana 10 briše, da se ne ponavlja, a da se alineja 2 „da ne napušta sjednicu Skupštine.....itd.“ doda u član 11 „Pravila ponašanja na sjednici“.

Predsjedavajući Suljo Mustafić saopštio je da su se usaglasili oko člana 10 i da se može preći na razmatranje člana 11. Naglasio je da se alineja 2 dodaje u član 11, predloživši da bi to trebala biti prva alineja člana 11, koji bi glasio „poslanik je dužan da poštuje pravila ponašanja kojima se obezbjeđuje održavanje reda na sjednici Skupštine, radnog tijela ili komisije, a naročito: da ne napušta sjednicu Skupštine, radnog tijela ili komisije za vrijeme obraćanja predsjedavajućeg ili gosta, osim u opravdanim situacijama; da u toku sjednice ne čita publikacije koje nijesu vezane za parlamentarne dužnosti; da ne koristi mobilni telefon, na način kojim se ometa tok sjednice; ne koristi

računar na način kojim se ometa tok sjednice; da ne razgovara na sjednici osim ako je to neophodno, pod uslovom da ne ometa tok sjednice; da ne dobacuje i prekida govornika, niti na drugi način narušava tok sjednice; da tokom rasprave bude usmjeren na temu o kojoj se raspravlja; da izbjegava davanje izjave koja nije potkrijepljena dokazima; da ne koristi riječi i izraze koji mogu vrijeđati ili omalovažavati drugoga, izraze ili njihove sinonime koji vrijeđaju ljudsko dostojanstvo i podstiču mržnju, netoleranciju i nasilje i osudi svako ponašanje kojim se isto podstiče; i da poštuje i štiti osnovna prava utvrđena Ustavom Crne Gore, zakonom i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda“.

Poslanica Draginja Vuksanović je u svojoj riječi predložila, da smatra da bi bilo potrebno formulisati „da li je poslanik dužan da ruke drži prikladno“. Naglasila je to iz razloga što pojedini poslanici dok se obraćaju „drže ruke u džepovima“, pa postavlja pitanje da li je to izraz nepoštovanja Parlamenta i građana.

Poslanik Andrija Popović smatra takođe da je nepristojno ponašanje da se ruke drže u džepovima dok se govori, tako da bi trebalo u nekom stavu, alineji, propisati da to nije prikladno ponašanje. Trebalo bi proučiti pravila ponašanja u drugim parlamentima, i uzeti u obzir uporedna iskustva po tom pitanju.

Predsjedavajući Suljo Mustafić naglasio je da u različitim percepcijama kultura i ambijenta nije svaki govor tijela isti. Nije potrebno tako nešto propisivati kao posebnu normu.

Poslanica Branka Tanasijević je tim povodom naglasila da ne smatra da je držanje ruke u džepu stvar nepristojnosti, koliko je to znak treme od javnog nastupa, koja se manifestuje na različite načine. Dešava se, naglasila je poslanica, da i kod izuzetnih govornika, može zbog treme da dođe do blokade ili da se uđe u stanje misaone konfuzije. Smatram, naglasila je poslanica, da to ne treba da bude sastavni dio teksta Etičkog kodeksa. Potrebno je da poslanici obrate pažnju da to ne rade, jer neće svako to ocijeniti na ovakav način već će posmatraču sa strane to djelovati kao neprikladno ponašanje.

Poslanica Draginja Vuksanović se nadovezala komentarišući da ne smatra da je taj čin odraz nepristojnosti, da to niko namjerno ne radi, i dodala je da svako ima pravo na različito viđenje stvari, i da je javnost ta koja ocjenjuje ponašanje poslanika.

Poslanik Andrija Popović prihvatio je činjenicu da to može biti izraz treme, ali nemoguće je da nijedna dama nema tremu, jer to samo rade muškarci.

Predsjedavajući Suljo Mustafić je nakon toga nastavio i kazao da bi u predloženoj alineji 2 odnosno nakon dopune, alineji 3 „da ne koristi telefon“ bilo potrebno dodati

riječi, „na način kojim se ometa tok sjednice“, jer je mobilni telefon danas oruđe svakog čovjeka. Poslanici imaju potrebu da odgovore na poruku, i treba vidjeti na Kolegijumu predsjednika Skupštine, da se isključe ometači ali da se stišaju svakako tonovi. Često se dešavaju vanredne situacije, i privatne i poslovne, i korišćenje mobilnog telefona postaje potreba.

Poslanica Ljiljana Đurašković u svojoj riječi, posebno je naglasila da se u toku rada Plenuma mogu dobiti izuzetno važne informacije neophodne za temu koja je na dnevnom redu, i koje mogu biti od pomoći diskusiji poslanika.

Poslanik Andrija Popović je mišljenja da ne treba koristiti mobilni telefon za razgovor, da su SMS poruke u redu, ali da svakako pozive treba zabraniti u toku rada Plenuma.

Predsjedavajući Suljo Mustafić konstatovao je da se većina poslanika slaže da ostane ovako predložena a nakon toga dopunjena alineja 3. Nakon toga je predložio, ukoliko nema izmjena ostalih alineja, da se pređe na razmatranje člana 12 – Izbjegavanje sukoba interesa, koji je veoma važan.

Poslanica Ljiljana Đurašković je postavila pitanje da li treba dodati eventualno novi stav „da se poslanik uzdržava od učešća u anketnom odboru ukoliko ima interes u vezi sa predmetom istrage“.

Predsjedavajući Suljo Mustafić naglasio je da smatra da član 12 upravo to i propisuje, s tim u vezi predložio je da član 12 ostane kao u nacrtu. Svi su se složili i prešlo se na razmatranje člana 13 – zabrana korupcije.

Poslanica Branka Tanasijević vezano za prvi stav člana 13, naglasila je da postoji uporedna praksa i da bi norma morala sadržati konstataciju da poslanik ne smije niti dati niti tražiti naknadu za koje plaćanje naknade nije propisano. Ostali članovi Radne grupe su se saglasili sa tim predlogom.

Predsjedavajući Suljo Mustafić zamolio je da se predje na razmatranje člana 14 - zabrana primanja poklona.

Poslanica Branka Tanasijević je naglasila da postoji Pravilnik o poklonima koje je Ministarstvo unutrašnjih poslova uradilo, pa je istakla da i to treba imati u vidu u daljem radu.

Poslanica Ljiljana Đurašković postavila je pitanje ko može utvrditi i procijeniti tačnu vrijednost poklona koje dobijaju delegacije.

Poslanica Branka Tanasijević je naglasila da je delikatna situacija vezana za poklone jer se postavlja pitanje i porodičnog odnosa, tj. da li se od članova porodice mogu primiti pokloni. Međutim, poslanica Tanasijević navodi da privatne stvari ne treba miješati sa profesionalnim. Pitanje je i definisanje protokolarnih poklona i njihovih vrijednosti, odnosno šta je prigodni poklon, a šta protokolarni poklon.

Predsjedavajući Suljo Mustafić predložio je da se pređe na razmatranje člana 15 - Način raspolaganja i evidencija poklona. Predložio je da se u stavu 2 umjesto riječi: "ne prelazi 30 eura" dodaju riječi: „čija vrijednost je do 50 eura“.Što je jednoglasno prihvaćeno.

Poslanica Branka Tanasijević je dala sugestiju na stav 3 da je potrebno brisati riječi: „se utvrdi da“ i da treba da stoje riječi: „Ukoliko je poklon veće vrijednosti od vrijednosti koja je propisana prethodnim članom.....itd“ .Što je prihvaćeno.

Predsjedavajući Suljo Mustafić, je naglasio da je ostao još član 17 - Odnosi sa medijima i predložio da se nakon toga prekine sa radom, što su ostali članovi prihvatili.

Poslanica Branka Tanasijević predložila je izmjenu člana 17 na način da se riječi: „ali neće pružati informacije.....itd“, u stavu 1 zamijene riječima: „ali nije dužan da daje informacije koje se odnose na njegov privatni život. S tim u vezi potrebno je dodati novi stav 2 „Poslanik nema pravo da iznosi podatke vezano za privatni život drugih poslanika ili drugih lica, kao i one koje se odnose na čuvanje službene, poslovne i druge tajne, čija je tajnost utvrđena u skladu sa odredbama Zakona o tajnosti podataka“.

Poslanica Draginja Vuksanović je dodala da ne samo da nije dužan, nego nema pravo da daje informacije o drugim poslanicima.

Predsjedavajući Suljo Mustafić, je na kraju naglasio da je rad na sjednici bio veoma konstruktivan i da će se nastaviti naredne nedelje sa poglavljem pet koji govori o nadzoru nad primjenom kodeksa.

Sjednica je završena u 11 sati i 15 minuta.

Zapisnik sačinila:
Sekretarka Radne grupe
Slavica Mirković

Predsjednik Radne grupe
Suljo Mustafić